

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΕΡΓΟ: «Ανάπλαση οδών Θησέως-
Λ.Ηρώων-Χ.Τρικούπη του
Δήμου Κομοτηνής»

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

1. ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΗΡΩΩΝ 1941-1944 – ΟΔΟΣ ΘΗΣΕΩΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Η λεωφόρος Ηρώων 1941-1944 αποτελεί την κύρια οδική αρτηρία της πόλης της Κομοτηνής, με κατεύθυνση από βορρά προς νότο. Διατρέχει το βόρειο και κεντρικό τμήμα της πόλης, συνδέοντας την περιοχή των στρατώνων με το διοικητικό και εμπορικό κέντρο στη νότια απόληξή της που εξελίσσεται στην οδό Θησέως. Το συνολικό μήκος της λεωφόρου είναι **1.226 μέτρα**.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

► Αστικοί Πόλοι, Χρήσεις & Κυκλοφοριακός Φόρτος

Επί της λεωφόρου Ηρώων εντοπίζονται σημαντικοί αστικοί πόλοι. Στη βόρεια απόληξη, μπροστά στην είσοδο του **Στρατοπέδου Ηλιοπούλου**, η λεωφόρος διασταυρώνεται με την οδό Αγίας Βαρβάρας και την επαρχιακή οδό προς το περιαστικό άλσος Νυμφαίας. Άλλοι πόλοι είναι το **Μέγαρο Μουσικής Κομοτηνής**, το **Στρατόπεδο Παράσχου** και ο **ναός της Αγίας Βαρβάρας**. Στο μέσο περίπου της οδού βρίσκεται το **Στρατόπεδο Μουζιοπούλου**, με τα κτήρια της στρατιωτικής διοίκησης της XXI Ταξιαρχίας και το **Στρατιωτικό Μουσείο**. Τα εν λόγω κτήρια, με την εκλεκτική οθωμανική αρχιτεκτονική του 1910, διαμορφώνουν το ιδιαίτερο ύψος της λεωφόρου. Νοτιότερα, εξυπηρετούνται το σχολικό συγκρότημα «**Τζελάλ Μπαγιάρ**» (1952) και, στη νότια απόληξη στην οδό Θησέως, το ιστορικό κέντρο της πόλης με το **Ίδρυμα Παπανικολάου**, τον **πύργο του Ωρολογιού**, το **Μνημείο Πεσόντων «Σπαθί»** και τα κύρια διοικητικά κτήρια (πρώην Νομαρχία, Δ.Ο.Υ., Δημαρχείο). Η λεωφόρος τέμνεται κάθετα από τοπικές οδούς και διασταυρώνεται με κύριες αρτηρίες, όπως η οδός **Χαριλάου Τρικούπη**, η **Εγνατία** και η **Φιλιππουπόλεως**. Ως κύρια αρτηρία, η λεωφόρος Ηρώων δέχεται μεγάλο κυκλοφοριακό φόρτο καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας, με τις πρωινές και μεσημεριανές ώρες να παρουσιάζουν τον υψηλότερο κυκλοφοριακό φόρτο.

► Παρόδια Δόμηση

Η παρόδια δόμηση συνίσταται κυρίως από πολυώροφες οικοδομές, αν και υφίστανται και χαμηλότερα, παλαιά κτήρια (19ου αιώνα) με αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον. Οι επιχειρήσεις εστίασης με υπαίθρια τραπεζοκαθίσματα είναι περιορισμένες και συγκεντρώνονται στο νοτιότερο τμήμα, κοντά στο εμπορικό κέντρο.

► Οδόστρωμα και Πεζοδρόμια

Η λεωφόρος είναι διπλής κατεύθυνσης, με μία λωρίδα κίνησης οχημάτων σε κάθε κατεύθυνση. Το πλάτος του οδοστρώματος κυμαίνεται μεταξύ 9 και 11 μέτρων. Το εμβαδόν του οδοστρώματος είναι **12.784 m²** και το υλικό του είναι ασφαλτος. Τα πεζοδρόμια είναι γενικώς ευρύχωρα, με συνολικό εμβαδόν **9.447 m²**. Το μήκος των κρασπεδορείθρων ανέρχεται σε **2.804 μέτρα**.

- **Ακατάλληλες ζώνες όδευσης πεζών:** Τα πεζοδρόμια είναι μεταβλητού πλάτους και σε σημεία παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα λόγω της ύπαρξης παλαιών κτισμάτων πέραν της οικοδομικής γραμμής, που καταλαμβάνουν μεγάλο μέρος τους. Σε ορισμένα σημεία, το πλάτος είναι εξαιρετικά μικρό, όπως στη διασταύρωση με την οδό Φιλιππουπόλεως, όπου φτάνει τα 20 εκατοστά, αναγκάζοντας τους πεζούς να κατέβουν στο οδόστρωμα.
- **Ακατάλληλες ράμπες:** Πολλές από τις υφιστάμενες ράμπες ΑμΕΑ στις διασταυρώσεις των οδών, ξεπερνούν την προβλεπόμενη μέγιστη κλίση, με αποτέλεσμα να καθίστανται επικίνδυνες.
- **Εμπόδια:** Ο δημόσιος χώρος επιβαρύνεται από αυθαίρετες κατασκευές (ράμπες, στέγαστρα, κλίμακες) και επέκταση περιφραγμένων αυλών στα πεζοδρόμια.

Εμπορικά καταστήματα και καταστήματα εστίασης καταλαμβάνουν, επίσης, τμήμα των πεζοδρομίων για τραπεζοκαθίσματα και εμπορεύματα.

► Θέσεις Στάθμευσης

Η στάθμευση επιτρέπεται σε μία μόνο πλευρά της οδού, με εβδομαδιαία χρονική εναλλαγή, χωρίς καθορισμένες και προστατευμένες θέσεις παράλληλης στάθμευσης.

- *Παράνομη Στάθμευση Οχημάτων:* Η άναρχη και παράτυπη στάθμευση δημιουργεί κυκλοφοριακή συμφόρηση. Ειδικά στο τμήμα από την οδό Χαριλάου Τρικούπη μέχρι την οδό Παπανικολάου, το διπλοπαρκάρισμα είναι καθιερωμένη κατάσταση, με αποτέλεσμα οι δύο λωρίδες κίνησης οχημάτων να μειώνονται συχνά σε μία.

► Στύλοι, Οδοφωτισμού και Άλλων Δικτύων

Υφίστανται **48** στύλοι φωτισμού και **3** στύλοι ΔΕΔΔΗΕ + φωτισμού, καθώς και άλλοι **53** στύλοι ΔΕΔΔΗΕ και **111** στύλοι οδοσήμανσης.

- *Εμπόδια:* Πολλοί εξ αυτών βρίσκονται στην ελεύθερη λωρίδα κίνησης πεζών, αποτελώντας εμπόδια.

► Πράσινο

Το πράσινο είναι περιορισμένο, με συνολικό εμβαδόν πρασιών **325 m²**. Οι φυτεύσεις συνίστανται σε μία σειρά δέντρων στο όριο του πεζοδρομίου.

- *Φυτεύσεις:* Η κατάσταση πολλών από τα 112 υφιστάμενα δέντρα δεν είναι η ιδανική. Τα είδη δέντρων ποικίλλουν, περιλαμβάνοντας από αιωνόβια πλατάνια έως ελιές και πεύκα, χωρίς κάποια ενιαία αισθητική πρόθεση.

► Άλλος Αστικός Εξοπλισμός

Ο λοιπός αστικός εξοπλισμός περιλαμβάνει: **12** παγκάκια, **2** δημόσια τηλέφωνα, **1** ταχυδρομικό κουτί, **14** πυροσβεστικούς κρουνοί και **12** υπαίθριους κατανεμητές (ΚΑΦΑΟ). Για την αποκομιδή απορριμάτων, υφίστανται **20** τροχήλατοι κάδοι απορριμάτων, **11** τροχήλατοι κάδοι ανακύκλωσης και **4** μικροί κάδοι απορριμάτων σε στύλο. Επιπλέον, έχουν καταμετρηθεί **75** σχάρες ομβρίων και **363** καλύμματα αγωγών **διαφόρων διαστάσεων**.

- *Εμπόδια:* Η άναρχη τοποθέτηση όλων των ανωτέρω επί της λωρίδας ελεύθερης κίνησης πεζών, μετατρέπει τον αστικό εξοπλισμό σε εμπόδιο και κίνδυνο.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ

Στόχος της μελέτης ανάπλασης είναι η επίλυση των υφιστάμενων προβλημάτων και η βελτίωση της προσβασιμότητας και της ασφάλειας για όλους τους χρήστες.

Παρότι η κατασκευή ποδηλατοδρόμου κατά μήκος της Λεωφόρου Ηρώων, αποτελεί πάγιο αίτημα των πολιτών και εκπεφρασμένη επιθυμία της Δημοτικής Αρχής, τα διαθέσιμα πλάτη, οι υφιστάμενες παρόδιες χρήσεις, η ύπαρξη παλαιών κτισμάτων εκτός οικοδομικής γραμμής και η αναγκαιότητα στάθμευσης οχημάτων κατά μήκος της λεωφόρου, δεν επιτρέπουν την κατασκευή του επί του πεζοδρομίου ή την παραχώρηση **αποκλειστικής** λωρίδας ποδηλάτων επί του οδοστρώματος. Η μόνη εφικτή δυνατότητα είναι η κοινή λωρίδα κυκλοφορίας οχημάτων και ποδηλάτων επί του οδοστρώματος, με την κατάλληλη σήμανση. Επί του παρόντος, προκρίθηκε η μη κατασκευή ποδηλατοδρόμου.

► Οδική Χάραξη

Η ανάπλαση διατηρεί τη μέση γραμμή του οδοστρώματος, προσαρμόζοντας, ωστόσο, το πλάτος του ώστε να είναι σταθερό **7 μέτρα** σε όλο το μήκος της λεωφόρου, με **3,5 μέτρα** ανά λωρίδα κατεύθυνσης.

► Λωρίδα Στάθμευσης

Για την οργάνωση της στάθμευσης, προβλέπεται συνεχόμενη λωρίδα παράλληλης στάθμευσης στην ανατολική πλευρά, τοποθετημένη σε προστατευμένη εσοχή. Η δημιουργία αυτής της λωρίδας αξιοποιεί μέρος του πλάτους του οδοστρώματος και επιφέρει μείωση

του πλάτους του πεζοδρομίου, όπου είναι απαραίτητο, για την εξασφάλιση της σταθερής οδικής διατομής. Σύμφωνα με την Προμέτρηση, προβλέπονται **142** θέσεις στάθμευσης των 5,5 m.

► Διαπλάτυνση Πεζοδρομίων και Προσβασιμότητα

Δίνεται προτεραιότητα στην προσβασιμότητα για όλους τους πολίτες, με τα εξής μέτρα:

- Διαπλάτυνσεις σε διασταυρώσεις: Θα πραγματοποιηθεί διαπλάτυνση των πεζοδρομίων στις διασταυρώσεις, με σκοπό τη δημιουργία προστατευμένης λωρίδας στάθμευσης οχημάτων σε εσοχή και τη βελτίωση της ορατότητας για τους οδηγούς και, συνεπώς, της ασφάλειας των πεζών κατά τη διάβαση του οδοστρώματος.
- Προσβασιμότητα ΑμΕΑ: Σε όλες τις διαπλάτυνσεις και τις διαβάσεις πεζών το κράσπεδο του πεζοδρομίου χαμηλώνει στο επίπεδο του οδοστρώματος, ώστε να διευκολύνεται η κυκλοφορία ατόμων με κινητικά προβλήματα. Συνολικά προβλέπονται 62 ράμπες ΑμΕΑ, με κατάλληλη σήμανση για τους τυφλούς.
- Οδεύσεις Τυφλών: Το συνολικό μήκος οδεύσεων τυφλών ανέρχεται στα **2.312 m**.
- Άρση εμποδίων: Θα απομακρυνθούν από τα πεζοδρόμια όλα τα σταθερά εμπόδια, όπως στύλοι δικτύων και αυθαίρετες κατασκευές. Προβλέπεται η αφαίρεση **46** στύλων ΔΕΔΔΗΕ και η μετατόπιση **3** στύλων φωτισμού.
- Νέοι Στύλοι: Προβλέπονται **80** νέοι στύλοι οδοσήμανσης προς αντικατάσταση των υφιστάμενων, οι οποίοι θα τοποθετηθούν σε κατάλληλη απόσταση από τη λωρίδα ελεύθερης όδευσης πεζών.
- Παρεμπόδιση της παράνομης στάθμευσης οχημάτων: Σταθερά μέσα παρεμπόδισης της παράνομης στάθμευσης επάνω στις διαπλάτυνσεις και τις ράμπες για πεζούς και ΑμΕΑ αποτελούν οι νέοι στυλίσκοι (κολωνάκια), συνολικού αριθμού **342**.

► Αισθητική και Υλικά

Διατηρούνται οι τσιμεντόπλακες 40x40 επίστρωσης των πεζοδρομίων για τη διασφάλιση της συνέχειας με το παρελθόν και λόγω της αποδεδειγμένης αντοχής τους.

► Πράσινο

Η πολιτική της Δημοτικής Αρχής προβλέπει τη διατήρηση των υφιστάμενων δέντρων. Οι νέες φυτεύσεις θα πραγματοποιηθούν στο δυτικό τμήμα της βόρειας απόληξης, σε πρασιές όπου υπάρχει ο διαθέσιμος χώρος, κατά τις υποδείξεις της Υπηρεσίας Πρασίνου. Προβλέπεται η αφαίρεση **5** δέντρων που εμποδίζουν την υλοποίηση της λωρίδας στάθμευσης και των ελεύθερων οδεύσεων πεζών. Συνολικά, **112** υφιστάμενα δένδρα παραμένουν και τους διαμορφώνεται η κόμη.

2. Οδός Χαριλάου Τρικούπη (τμήμα)

ΓΕΝΙΚΑ

Η οδός Χαριλάου Τρικούπη αποτελεί μέρος του κύριου οδικού δικτύου της Κομοτηνής. Είναι μία από τις τρεις βασικές αρτηρίες, που διατρέχουν το βόρειο τμήμα του κέντρου της πόλης, στη διεύθυνση Α-Δ.

Η επέμβαση ανάπλασης αφορά το τμήμα της οδού από τη διασταύρωση με τη λεωφόρο Ηρώων ως την οδό Αϊδινίου, για συνολικό μήκος 406 m. Το τμήμα αυτό είναι μονής κατεύθυνσης: η κυκλοφορία των οχημάτων επιτρέπεται μόνο στη φορά Α-Δ. Τέμνεται κάθετα από τις οδούς Παπαδήμα, Μάνεση/Χαλκοκονδύλη, Όθωνος, Μαυρομιχάλη, Μαρινάκη/Ιωαννίνων και Ιώνων/ Φιλικής εταιρείας.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

► Αστικοί πόλοι, χρήσεις & κυκλοφοριακός φόρτος

Επί της Χαριλάου Τρικούπη βρίσκονται το παλαιό και το νέο Δικαστικό Μέγαρο Κομοτηνής, αστικός πόλος μεγάλης υπερτοπικής σημασίας, αφού είναι έδρα του Εφετείου Θράκης. Άλλοι σημαντικοί πόλοι είναι η Λαϊκή Αγορά, το 13^ο Δημοτικό σχολείο, ο βρεφονηπιακός σταθμός της Ταξιαρχίας, ιδιωτικά φροντιστήρια ξένων γλωσσών και το μικρό τέμενος «Τεκέ τζαμί» στη συμβολή με την οδό Μάνεση.

Επί της οδού εδράζονται πλήθος δικηγορικών γραφείων, συμβολαιογραφεία και γραφεία δικαστικών επιμελητών καθώς και γραφεία μηχανικών όλων των ειδικοτήτων. Υπάρχει επίσης ένας μικρός αριθμός εμπορικών επιχειρήσεων και λίγα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος. Υπάρχουν αρκετές κατοικίες επί της οδού· η συνολική πυκνότητα κατοίκησης, όμως, λόγω των πολλών άλλων χρήσεων, είναι μέτρια προς αραιή. Η κίνηση τροχοφόρων και πεζών επί της οδού Χαριλάου Τρικούπη καθώς και η ανάγκη για θέσεις στάθμευσης οχημάτων είναι μεγάλη κατά τις πρωινές και μεσημβρινές ώρες των εργάσιμων ημερών. Μειώνεται αισθητά κατά τις βραδινές ώρες και τις ημέρες αργίας.

► Παρόδια δόμηση

Πέραν των σημαντικών δημοσίων κτηρίων, τα περισσότερα από τα κτήρια εκατέρωθεν της οδού είναι πενταόροφες οικοδομές, με χρήση κατοικίας και γραφείων στους ορόφους, και γραφείων ή καταστημάτων στο ισόγειο. Οι οικοδομές αυτές δεν έχουν pilotis, ούτε άλλους ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης οχημάτων. Υπάρχουν λίγα μονώροφα και διώροφα παλαιά κτίσματα κατοικίας.

► Οδόστρωμα και πεζοδρόμια

Το οδόστρωμα είναι μονής λωρίδας κυκλοφορίας, ασφαλισμένο, με πλάτος που κυμαίνεται από 6,20 ως 13,76 m. Το μέσο πλάτος είναι ~6,50 m, επειδή, παλαιότερα, η οδός ήταν διπλής κατεύθυνσης.

Τα πεζοδρόμια καλύπτονται από λευκές τσιμεντόπλακες. Τα κρυσπεδορείθρα των πεζοδρομίων είναι τσιμεντένια.

Το πλάτος μεταξύ των απέναντι οικοδομικών γραμμών κυμαίνεται μεταξύ 8,92 και 15,65 m.

► Πρόσβαση ΑμΕΑ

Στην οδό Χαριλάου Τρικούπη δεν υφίστανται ράμπες ΑμΕΑ εκτός από τη συμβολή με τη Λεωφόρο Ηρώων και με τη Π. Μαυρομιχάλη. Απουσιάζουν εντελώς οι οδηγοί όδευσης τυφλών.

► Θέσεις στάθμευσης

Κατά μήκος και εκατέρωθεν της οδού, επιτρέπεται η ελεύθερη στάθμευση οχημάτων. Η στάθμευση απαγορεύεται μόνον στο τμήμα εμπρός του Δικαστικού Μεγάρου, σε τρεις επισημασμένες θέσεις ΑμΕΑ μόνιμων κατοίκων, καθώς και έμπροσθεν των εισόδων στα πάρκινγκ της Ταξιαρχίας και του Δικαστικού Μεγάρου. Στο δυτικό άκρο της οδού, πλησίον της Λαϊκής Αγοράς υπάρχει διαμορφωμένος χώρος στάθμευσης, κάθετης διάταξης. Συνολικά, επί της οδού Χαριλάου Τρικούπη υπάρχουν ~116 μη οριοθετημένες θέσεις στάθμευσης κοινής χρήσης και 3 θέσεις στάθμευσης ΑμΕΑ.

► Φωτισμός

Ο φωτισμός της οδού γίνεται από παλαιάς τεχνολογίας λαμπτήρες επί 16 τσιμεντένιων στύλων και 6 ξύλινων στύλων της ΔΕΗ. Υπάρχει επομένως ένα φωτιστικό σώμα ανά ~ 18,5 m. Υπάρχουν ακόμη 9 στύλοι του δικτύου της ΔΕΗ, χωρίς φωτιστικά.

► Πράσινο

Επί της οδού υπάρχει μόνον ένας χώρος πρασίνου, εμβαδού 28,35 m² στη συμβολή με την οδό Όθωνος και συνολικά 12 δένδρα, διαφόρων ειδών και μεγεθών. Βέβαια, στα παρακείμενα της οδού οικόπεδα, υπάρχει πράσινο και μεγάλα δένδρα, όπως τα μεγάλα πεύκα της Ταξιαρχίας και του Δικαστικού Μεγάρου, τα οποία συνδιαμορφώνουν την εικόνα του πρασίνου της οδού.

► Αποκομιδή απορριμάτων

Υπάρχουν 4 θέσεις αποκομιδής απορριμάτων με συνολικά 11 μεγάλους κάδους και 1 θέση με 2 κάδους κομποστοποίησης μπροστά στη Λαϊκή Αγορά. Δεν υπάρχουν μικροί κάδοι επί στύλων.

► Αγωγοί ομβρίων & καλύμματα σημείων ελέγχου δικτύων.

Υπάρχουν αγωγοί ομβρίων και στα δύο ρείθρα της οδού με, συνολικά, 23 μεγάλες μεταλλικές σχάρες. Υπάρχουν επίσης, επί της οδού και των πεζοδρομίων 111 άλλα μεταλλικά καλύμματα αγωγών και δικτύων, διαφόρων διαστάσεων.

► Άλλος αστικός εξοπλισμός

Στην οδό Χαριλάου Τρικούπη υπάρχουν 5 παγκάκια σε δύο θέσεις (δύο μπροστά στο τέμενος και τρία μπροστά στην πρασιά), 1 δημόσιο καρτοτηλέφωνο, 1 ταχυδρομικό κουτί, 1 πυροσβεστικός κρουνός και 4 υπαίθριοι κατανεμητές (ΚΑΦΑΟ).

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

► Ακατάλληλες ζώνες όδευσης πεζών

Οι ζώνες ελεύθερης όδευσης πεζών δεν τηρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις πλάτους και απουσίας εμποδίων. Συγκεκριμένα, οι κολώνες φωτισμού, ΔΕΗ και οδοσήμανσης παρεμβάλλονται στο πεζοδρόμιο, μαζί με αρχιτεκτονικές προεξοχές σκαλιά κτηρίων, και υπαίθριους κατανεμητές (ΚΑΦΑΟ).

Οι πλάκες επικάλυψης των πεζοδρομίων παρουσιάζουν φυσιολογική φθορά και ανά σημεία ενέχουν κίνδυνο για πτώση.

Δεν υφίσταται πρόβλεψη κίνησης ΑμΕΑ.

► Παράνομη στάθμευση οχημάτων

Στο μεγαλύτερο μήκος της οδού Χ. Τρικούπη δεν παρατηρείται παράνομο διπλοπαρκάρισμα, γιατί δεν το επιτρέπει το πλάτος του οδοστρώματος. Διπλοπαρκάρισμα παρατηρείται στο τμήμα της οδού μπροστά από τη Λαϊκή Αγορά, όπου απουσιάζει η λωρίδα στάθμευσης από τη μία πλευρά του δρόμου. Επίσης, παρατηρείται παράνομη στάθμευση σε όλες τις διασταυρώσεις.

ΕΠΙΛΥΣΗ

Η πρόταση ανάπλασης συνίσταται στη διαπλάτυνση των πεζοδρομίων, ως την ελάχιστη ικανή διάσταση της ελεύθερης ζώνης όδευσης πεζών, εις βάρος του πλάτους οδοστρώματος. Επιπλέον, οι ζώνες όδευσης πεζών θα καταστούν πλήρως ελεύθερες από όλων των ειδών τα εμπόδια που παρεμβάλλονται, όπως στύλοι οδοσήμανσης, στύλοι ΔΕΗ, αρχιτεκτονικές προεξοχές και καπάκια διαφόρων δικτύων.